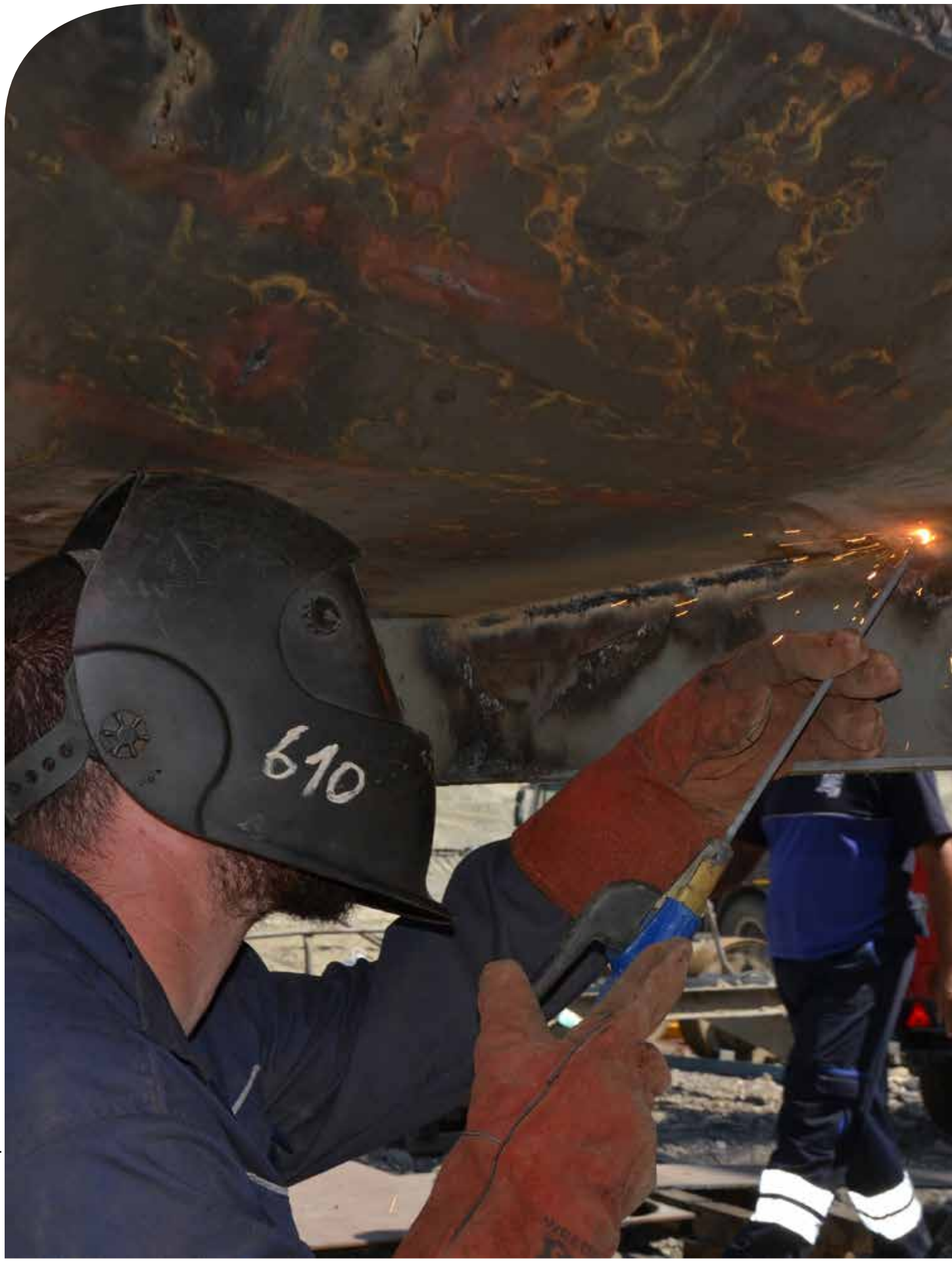

■ Настављен годишњи ремонт угљених система
на ПК „Тамнава Западно поље“

Завршено „сређивање“ најмлађег багера

Садржај

05

из епс групе

Од 1. септембра повећане цене
електричне енергије
**Струја за домаћинства и даље
најјефтинија у региону**

08

актуелно

Реконструкција Првог БТО система
Поља „Б/Ц“
Систем спреман за нове изазове

10

Са површинског копа „Радљево“
**Мања, али важна
реконструкција**

14

Примена соларне енергије
у функцији одрживог развоја
У корист рударских система

17

Поводом 62. рођендана
листа „Колубара“
Рударско ткање

18

локални мозаик

Из лазаревачке „Топлификације“
**Грејна сезона
почиње на време**

20

Домаћинство „Соко“
**Село по мери
детета**

22

временлов

Лазаревац, бесмртни град
**Српски инат
и ђавоља посла**

Настављен годишњи ремонт угљених система
на ПК „Тамнава-Западно поље“

Завршено „сређивање“ најмлађег багера

11

Системи у Топлани спремни
за зимску сезону

Нова пумпа проширује капацитете

12

У посети Дробилани
за време ремонта

Тако се кале мајстори

импресум

ЕНЕРГИЈА
КОЛУБАРА

ИЗДАВАЧ: ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ.
ЧАСОПИС ИЗЛАЗИ МЕСЕЧНО

В. Д. ДИРЕКТОРА: **Мирослав Томашевић**, ДИРЕКТОР СЕКТОРА ЗА ОДНОСЕ С ЈАВНОШЋУ: **Звездана Јовановић Поповић**,
РУКОВОДИЛАЦ СЛУЖБЕ ЗА ОДНОСЕ С ЈАВНОШЋУ: **Наталија Живковић**, РУКОВОДИЛАЦ ОДЕЉЕЊА ЗА ИНТЕРНУ КОМУНИКАЦИЈУ: **Ана Павловић**,
ТЕХНИЧКИ УРЕДНИК: **Милош Павловић**, УРЕДНИК ФОТОГРАФИЈЕ: **Милан Цвијетић**,
АДРЕСА РЕДАКЦИЈЕ: **Карађорђева 37, 11550 Лазаревац**, ТЕЛЕФОНИ: **011 785 5086, 785 5089**, Е-МАИЛ: **redakcija@rbkolubara.rs**, WEB SITE: **www.rbkolubara.rs**,
НАСЛОВНА СТРАНА: **Александар Рашин**, ЛОГОТИП: **Милош Павловић**,
Први број листа РБ „Колубара“, под називом „КОЛУБАРА“, изашао је из штампе 24. септембра 1960. године; Од 15. новембра 2017. носи назив „ЕПС ЕНЕРГИЈА КОЛУБАРА“

На прузи као у кошници

Квалитетне и благовремене припреме за ефикасно функционисање индустријске железнице током предстојеће зиме, усклађене су са захтевима и потребама рудника и електрана

Железнички транспорт ТЕНТ спреман је да и у наредном периоду испуњава своје обавезе у електроенергетском систему Србије и да остане снажна спона између површинских копова Рударског басена „Колубара“ и електрана у оканку ТЕНТ-а.

– Уз основни задатак – безбедан, поуздан и редован превоз угља од рудника до електрана, учествујемо у изградњи постројења за одсумпоравање димних гасова на локацијама ТЕНТ А у Обреновцу и ТЕНТ Б у Ушћу, у мери у којој се реализација тог значајног еколошког пројекта укршта са „колосецима“ наше индустријске железнице – каже Ненад Стевић, директор Железничког транспорта ТЕНТ. – Све наше службе: Служба вуче, Служба одржавања и Саобраћајна служба искористиле су топлији период године да расположиве капацитете што боље припреме за ефикасно функционисање током наступајуће зиме.

Од 1. до 12. септембра, током сервисирања Површинског копа „Тамнава-Западно поље“, на индустријској железници ЖТ ТЕНТ обављени су неопходни послови да систем буде спреман за рад у отежаним зимским условима. Највише послова било је на прузи где су се радили замена шина, „решетање“, машинска регулација, варови

и друго. Сви радници и механизација удружили су снаге у настојању да се предвиђени послови заврше квалитетно и на време, без обзира што је главни носилац посла била Служба одржавања.

– Сервис на „Тамнава-Западном пољу“ трајао је само 12 дана, након чега је поново почео утовар угља за електране. Потрудили смо се да у том периоду на задовољавајући начин урадимо и завршимо све што је потребно, иако нам временски услови нису дозвољавали извођење појединих радова – објаснио је он, уз напомену да крајњи резултат заслужује позитивну оцену, посебно кад је реч о захватима у циљу веће безбедности саобраћаја.

– На путном прелазу који повезује села Пироман и Вепровица, а прилично је фреквентан, обавили смо припреме за уградњу гумених панела и асфалтирање прилазних путева, чиме ћемо тамошњем становништву омогућити још безбеднији и сигурнији прелазак. Биће то још један савремен и безбедан прелаз какве је ЖТ ТЕНТ и раније обезбеђивао житељима појединих места – најавио је Стевић.

Што се тиче усклађивања активности са изградњом постројења за одсумпоравање димних гасова, ЖТ је тренутно ангажован у изливању појединих темеља на локацији ТЕНТ А, а у наредном периоду очекују и нове задатке. Железнички транспорт

ангажован је и на претовару угља из баржи у железничка возила, као и на допремању мазута за потребе ТЕНТ А.

– Подршка ЖТ ТЕНТ Термоелектрани „Морава“ у Свилајцу, за коју у последње време стиже доста увозног угља, односи се на ангажовање радника из Службе одржавања, који тамо одлазе да пруже помоћ на локомотивама и у осталим сегментима превоза. Оно што се подразумева јесте ремонтовање возних средстава и трећа тура од 22 возила тренутно је на ремонту у смедеревском „Желвозу“, где радови одмичу предвиђеном динамиком – рекао је он.

Стевић истиче да је Железнички транспорт ТЕНТ и кадровски значајно појачан пријемом одређеног броја нових радника. У питању су машиновође, маневристи, бравари, пружни и помоћни радници, по један руковалац грађевинском механизацијом и возач теретних возила. По завршетку обуке и полагању стручних испита, они ће умногоме олакшати рад колегама у Железничком транспорту ТЕНТ.

После ремонта на површинском копу „Тамнава-Западно поље“ значајније количине угља почеће да пристижу на ТЕНТ А и ТЕНТ Б, а овај систем је спреман да их превезе.

Љ. Јовичић

ЕПС предузима све неопходне мере да спремно уђе у зимски период

Дуготрајна суша и историјски лоши хидролошки услови с доточима на рекама, који су најнижи у последњих десет година, утицали су на веома ниске нивое акумулација у Србији. Током ове године хидролошка ситуација је неповољна, односно била је велика суша, због чега је произведено 28 одсто мање електричне енергије из хидроелектрана ЕПС-а него прошле године, која је била хидролошки изузетно добра.

Производња у огранку „ХЕ Ћердап“ је у јуну ове године за 30 одсто мања у односу на јун 2021. године, а у јулу ове године је чак 40 одсто мања у односу на јул прошле године. На Дрини је ситуација незнатно боља.

Вишегодишњи просек дотока Дунава на Ћердапу за јун је 6.155 кубика воде у секунди, а колика је суша на Дунаву, говори и податак да је овог јуна у просеку дотицало 3.738 кубика воде у секунди, а у јулу и мање. Јулски вишегодишњи просек је 4.977 кубика у секунди, а овог

Стабилно снабдевање упркос суши

јула доток је био 2.432 кубика у секунди, односно половина од вишегодишњег просека. Тренд опадања дотока настављен је и у августу.

„Електропривреда Србије“ стабилно снабдева грађане и привреду електричном енергијом и недостатак енергије из хидросектора надокнађује се већим ангажовањем термоелектрана и набавком струје. Угаљ из Румуније довози се баржама на пристаниште

ТЕНТ А у Обреновцу. У августу је на снази била забрана пловидбе из Бугарске због ниског водостаја, али се угаљ из Бугарске довози возовима.

ЕПС предузима све неопходне мере да спремно уђе у зимски период. Раде се ремонти производних капацитета (термоелектрана и хидроелектрана), као и пројекти за побољшање производње угља. Интензивно се ради на унапређењу производње у

Рударском басену „Колубара“ како би се достигла просечна дневна производња од око 80.000 тона. Коп „Дрмно“ у Костолцу, поред обезбеђења угља за потребе ТЕ „Костолац“ А и Б, дневно у просеку испоручује и око 4.000 тона угља за ТЕНТ А. Уз успешну реализацију уговора за увоз угља из региона, термоелектране ТЕНТ А и Б биће снабдеване потребним количинама угља.

P. E.

Глобална криза у енергетском сектору, пораст цена сировина и раст инфлације кључни су фактори за корекцију ценовника електричне енергије

Агенција за енергетику Републике Србије дала је сагласност на повећање цене електричне енергије за гарантовано снабдевање, то јест домаћинства, од 1. септембра. Повећање цене електричне енергије утврђено је применом методологије за одређивање цене електричне енергије за гарантовано снабдевање и износи 6,5 одсто.

■ Од 1. септембра повећане цене електричне енергије

Струја за домаћинства и даље најјефтинија у региону

Влада Републике Србије донела је програм финансијске консолидације, који као једну од битних мера предвиђа корекцију цене електричне енергије, јер је цена производње енергије виша од цене на гарантованом снабдевању. Глобална криза у енергетском сектору, пораст цена сировина и раст инфлације кључни су фактори за корекцију ценовника електричне енергије. Отежавајућа околност је и раст цена енергената на европском

нивоу од лета 2021. године, а неизвесност у погледу снабдевања електричном енергијом све је већа од фебруара 2022, односно од почетка рата у Украјини.

И поред корекције, цена електричне енергије за домаћинства у Србији и даље је најнижа у региону и Европи. Цена струје код нас је нижа у односу на цену за домаћинства у Босни и Херцеговини, Северној Македонији, Црној Гори, Хрватској...

P. E.

Завршено „сређивање“ најмлађег багера

После осам година рада на „глодару 5“ замењене носеће сајле. Након ремонта за улазак у производњу уз „петицу“ спремни „ведричар“ и „глодар 4“

На роторном багеру „глодар 5“, носиоцу производње на површинском копу „Тамнава-Западно поље“ и најмлађој машини те врсте, у другој седмици августа отпочео је годишњи ремонт. У оквиру ремонта рударских машина за копање угља на овом копу, пре тога ремонтован је багер „ведричар“.

Након осам година рада, на багеру „глодар 5“ замењене су носеће сајле, што је за екипу машинаца из „Метала“ био изазов, јер се са овим задатком до тада нису сусретали.

– Замена носећих ужади је реализована, али посао је трајао нешто дуже од предвиђеног. Нису нас пратили повољни временски услови, било је дана са великом количином падавина које су паралисале рад, а утицале су и на стање прилазних путева. Зато нам је често био отежан транспорт резервних делова – објаснио је Ненад Ненадовић, машински надзорник на „глодару 5“ у име „Западног поља“, и додао да је то био најважнији разлог за продужење рока. Ипак, то се није одразило на производњу, с обзиром на то да су током тих пет дана ремонтни послови обављани и у Дробилани.

Бојан Анђић, руководилац радова на „глодару 5“ из „Метала“, каже да је продужењу рока допринело и то што за овај посао, који је рађен први пут, не постоји јасно утврђена технологија. Зато су у већем делу морали да се ослањају на своје искуство.

– Роторни багер „глодар 5“ има специфичну штицну тешку 42 тоне и када се растерети није потребно вадити барит из противтега. Веома га је тешко подићи и ово је било први пут да смо то радили откако је у копу – изнео је појединости Анђић.

Спремни

Након ремонта „Западно поље“ почело је производњу угља са три багера, „глодаром 4“, „ведричаром“ и „глодаром 5“, пошто су на њему обављене функционалне пробе. Са почетком утовара угља у возове сви багери, осим „глодара 1“ чији годишњи ремонт је почео почетком септембра, били су спремни за рад. Сваки од њих радиће селективно, јер копају и међуслојну јаловину. Како је рекао Милосављевић, са три багера у сваком моменту производња ће бити сигурна, уз велике јаловинске масе. Зато жељно чекају завршетак санације „одлагача 4“, јер су потребе копа веће него што је капацитет одлагача за међуслојну јаловину који тренутно имају.

Анђић је објаснио да рад на терену током кишних дана није био могућ. Уследио је период успореног рада, док се не санирају приступни путеви. С обзиром на то да је на угљеним системима у време трајања ремонта неопходно присуство ватрогасаца, а да су због стања на путевима они често каснили, радови су и због тога чекали. Без обзира на то што су примљени нови запослени, било је момената када је недостајало стручног особља.

– Реч је махом о младим људима, који још нису прошли комплетну обуку и потребно је време да се оспособе да самостално обављају неки од задатака. Није опција да се доводи у питање њихова безбедност или да им се послови препуштају без пратње искусних радника. Узимајући у обзир то, као и чињеницу да је било више озбиљних радова на различитим локацијама, није увек било лако организовати распоређивање запослених како смо планирали – рекао је он.

Осим замене ужади, која је била највећи посао, на „глодару 5“ рађена је демонтажа и монтажа редуктора кружног кретања траке два и санација постоља кружног кретања те траке. Регенерација кружног кретања исте траке рађена је у „Металу“. На радном месту је било највише посла и сви су успешно завршени, а било је и непланираних интервенција. Због пукотина на погонским точковима на транспорту један од њих је замењен, а други регенерисан. Поред регенерације, урађена је и корекција кашика на радном месту, као и ојачање трећег ослонаца.

Када је реч о електропословима, планови су, такође, реализовани. Предрадник за ове радове из „Метала“ Горан Марковић рекао је да се махом радило о ситним изменама опреме и класичним сервисима. Група од десет електричара имала је задатак да отвори сваки електродео, провери га и уради сервис. Како је објаснио Марковић, њихов посао је одговоран, али углавном није

■ Бојан Анђић

физички захтеван, осим када је потребно заменити каблове.

Новопостављени помоћник управника за угаљ Бојан Милосављевић задовољан је начином овогодишњег ремонта на угљеним системима по принципу „машина по машина“, јер је сва пажња усмерена на справу која се ремонтује. Због осталих послова у копу значајно је што је растеређенија Служба машинских радова и „Помоћна механизација“.

– Сигуран сам да ће рад „Западног поља“ током предстојеће зиме бити неометан. Отвореног угља има довољно, у производњу угља укључени су и ровокопачи, багери дрегљани и камиони. Дисконтинуална производња угља је започета ове године на различитим локацијама, угаљ се вади и

■ Ненад Ненадовић

тамо где није могуће да буду постављени роторни багер и систем. Има доста локација на којима су остале количине угља које могу да се искористе, па ћемо са овом праксом наставити и убудуће – објаснио је Милосављевић додатне ангажмане у производњи угља.

Биланси говоре да је производња угља за осам месеци на нивоу планиране. Док је трајао ремонт Дробилане багери су били позиционирани тако да скидају само јаловинске масе, а од 7. септембра почело је одлагање угља на депоније, што је значило и позиционирање багера на угљене партије. Са почетком рада Дробилане кренуо је и утовар возова.

М. Димитријевић

Ремонт „глодара 1“

У складу са раније утврђеним планом ремонта за ову годину на „Тамнава-Западном пољу“, и „глодар 1“ почетком септембра успешно је постављен на позицију на којој ће се изводити предвиђени послови.

Овогодишња инвестициона оправка трајаће 35 дана, а материјал и резервни делови обезбеђени су на време у складу са планом набавки из 2021. године.

Након годишњег ремонта биће повећана поузданост ове рударске машине и багер ће бити спреман за почетак рада у тешким зимским условима. Он ће, раме уз раме са „глодаром 4“, „глодаром 5“ и „ведричарем“, на највећем „Колубарином“ копу бити задужен за остварење производних биланса током наредних месеци, наравно уз подршку „глодара 2“ и „глодара 3“, који раде на откопавању јаловине.

Пред дугоочекивану инвестициону оправку изведене неопходне техничке операције за обезбеђивање довољно смештајног простора на одлагалишту. Систем ради у специфичним условима и на незахвалном терену, па је остваривање биланса велики изазов

Систем спреман за нове изазове

415 метара. Његова нивелета је 151 метар, а на њу је на повратном делу подигнут и транспортер Ц5. Нивелета погонске станице сада је 156. Након ових захвата систем достиже дужину од око 2,8 километара – објашњава Ђорђевић, уз напомену да је планирани застој система искоришћен и за померање транспортера Б26.

Како је истакао, добра вест је да је током прошле године систем „појачан“ одређеним бројем нових радника.

– Још немамо оптималан број људи, али помоћ коју смо добили и те како се осећа. Додуше, реч је о углавном младима који тек треба да се „коповски“ науче и обуче, јер овај систем има своју традицију. На њему су још од почетка радиле најквалитетније посаде, мајстори, постизало се много и остваривало тражено без обзира на потешкоће. А прошла година представљала је прави тест за умеће и вољу – рекао је Ђорђевић и додао да о томе говори и производња која је и у протеклој и овој години неуједначена.

Систем је најпре у јануару накратко био заустављен јер је било неопходно сређивање компезационог уређаја на багеру. Уследио је фебруар који је прошао у знаку короне – посада је била десеткована.

– У једном моменту, због боловања радника нисмо могли да пронађемо бравара за систем. Не поновило се. Радили смо како смо знали и умели, само да се производња одвија. Када је та криза прошла, а како је време одмицало, појавило се неколико машинских кварова, који су показали да је ремонт опреме заиста потребан. Ова реконструкција дошла нам је у право време, јер је омогућила да обавимо „прву помоћ“ за багер и одлагач, а машинској служби омогућила да уради хитније интервенције, док не уђемо у очекивану инвестициону оправку. Сви се трудимо да примењујемо крилатицу „Све оно што можеш данас, не остављај за сутра“. Заиста смо се трудили да урадимо све што је у нашој моћи – наглашава Ђорђевић.

Први БТО систем радио је углавном у специфичним условима копања. Реч је о

У оквиру предвиђених технолошких операција, на једном од најстаријих система у источном делу копова „Колубаре“, Првом БТО систему Поља „Б/Ц“ (са багерима „глодар 6“ и „одлагач 3“) реализована је реконструкција, која је у септембру приведена крају. Александар Ђорђевић, шеф система, објашњава да је овај захват био неопходан због смештајног простора на одлагалишту.

– Пошто је ремонт због објективних околности одложен, договорено је да сада урадимо реконструкцију горњег дела система, односно одлагалишта. Транспортер А4 доведен је на дужину од 630 метара. Убачен је и нов транспортер Б18, у дужини од

веома назахвалном терену, самој кипи која има своја померања, залегања материјала. Рудари никада нису могли до краја да предвиде шта све може да се догоди на овом потезу, што је доводило до доста стреса и тензије.

Са оваквом ситуацијом, раме уз раме с колегама, већ шест месеци, откако је постављен на место машинског пословође система, суочава се Мирослав Илић. Уз осмех каже да није из Мрчајеваца, већ родом из Медошевца. Са 33 године радног искуства прошао је коп уздуж и попреко. Радио је на одлагачима, багерима, а на „шестици“ је дуго био машински надзорник. Питали смо га колико се од тога разликује посао пословође.

– Већа је одговорност, и што се тиче послова и људи. За све што треба да се уради, најпре зову мене, па све остале. Радника је увек мало, а нови који долазе су добри момци, али тек се обучавају за рад у суровим коповским условима. Обавезно водимо рачуна о томе да буду распоређени у смене са искусним колегама, који могу да им пренесу искуство и знање – каже Илић.

Сматра да би на овако дугачком систему најидеалније било да на свакој траси има два бравара, али да је у овом моменту то неизводљиво.

– Током ове реконструкције посла је било преко главе. Али успели смо све, са dobrim људима и машинама. Радимо полако и сигурно. Најважније ми је да чувам људе, тачније, све око себе – јасан је Илић.

Багер „глодар 6“ био је међу коповцима познат по технолошким потешкоћама које су га пратиле, јер је увек радио на захтевним позицијама. Дуго је радио на источној кипи

копајући заводњени, нестабилни материјал. Сви су се надали да ће „одахнути“ када пређе на северну косину где га је сачекао тврђи материјал, али испоставило се да је реч о готово каменом блоку у коме је било много „самаца“ који су веома проблематични. Сада је поново на подручју источне кипе, где је одлаган отпад од порушених објеката „Помоћне механизације“ и пумпе у Зеокама.

– Највише проблема имали смо док је багер радио у каменитом делу, али без обзира на то заиста смо се трудили да испунимо задате билансе. Багер „глодар 6“, као и „одлагач 3“, одувек раде у најизазовнијим условима, а реч је о машинама које су временом раубоване и прати их доста кварова. Делова имамо довољно, захваљујући одличној сарадњи са управником машинске службе и радионицама – истакао је Илић.

Измештање станице А4, убацивање нове Б18 и померање Ц5 станице, односно реконструкција горњег одлагалишног дела, изискивали су и изразу новог напајања, које је обавила електрослужба.

Михаило Белошевић, електроинжењер на Првом БТО систему, појаснио је да је овом послу претходило прикупљање старе трасе каблова. Нове станице, чланци и

траке „освежавају“ систем и обећавају боље резултате у будућности.

– Период застоја искористили смо и за пар неопходних интервенција. На багеру смо заменили неке ситније каблове пригушних машина, који су били незгодно позиционирани. Почели смо да радимо и осветљење багера, пошто су нам стигле ЛЕД сијалице за спољашње и унутрашње осветљење, што је осетно побољшање – каже Белошевић.

– Притисак који се појачавао временом да се достигне тражена производња доста се осетио на систему који је показао неке слабости. Након што су замењена два мотора, као и неки други делови који су одавно одрадили своје, ушло се у мирнији ток рада.

Белошевић додаје да се овде добар рад јасно читава кроз резултате.

– Када се сви проблеми ставе на страну, остаје једино кубикажа – закључио је он.

Дарко Димитријевић, рударски инжењер, ради од 2019. године. Каже да је систем веома компликован, дугачак, што носи одређене проблеме, јер је тешко брзо уочити и реаговати уколико дође до квара. Нарочито када су у питању превоз и путеви на коповима.

– Ипак, задовољан сам, функционишемо као породица и сви се максимално трудимо да се и „глодар“ и „одлагач“, који је веома стара машина, одрже у функционалном стању. Колегама сам презадовољан, сви су добри људи и стручњаци. Проблем је превоз и дотрајалост неких машина, највише булдожера. Надамо се да ће у догледно време то бити решено – рекао је Димитријевић.

Д. Весковић

Историјат рада

Први БТО систем је чувени Први Ц БТО систем Поља „Д“, који је 2009. године прешао на територију Поља „Б/Ц“, чиме је фактички почео његов развој. Следили су га „глодар 5“, „глодар 1“, а нешто касније постављен је и нови систем са „глодаром 2“.

Померањем одлагалишне траке отворен додатни простор за одлагање јаловине. План је да на пролеће систем буде пребачен на одлагалиште „Западног поља“, што ће омогућити отварање још једне траке и повећање обима посла

Мања, али важна реконструкција

■ Владимир Петковић

На површинском копу „Радљево“ обављена је реконструкција система којом је одлагалишна трака дислоцирана са једне позиције на другу. Иако мањег обима, тај технолошки захват отвара простор за одлагање јаловине капацитета готово три милиона кубних метара. Реконструкција је трајала десет дана.

– Према плановима напредовања рударских радова, тај простор ћемо „закипавати“ сигурно до краја године, а евентуално и током пролећних месеци следеће. Тада планирамо озбиљну, велику реконструкцију, када би систем пребацили са садашњег одлагалишта на одлагалиште „Тамнава-Западног поља“. Тако бисмо добили још

једну траку, што би довело до осетног повећања обима посла – рекао је Владимир Петковић, технички директор површинског копа „Радљево“.

Петковић наглашава да је неопходно да се траком прође кроз коридор, и да за ту техничку операцију мора бити урађен мост. То значи да ће сем етажне, све остале траке бити на новој позицији. Ускоро почињу припреме трасе за нови положај траке и довлачење и пребацивање слободне опреме, односно чланака, понтона и шина на ту нову позицију.

– Инвестициони послови су за коп у отварању једнако значајни као и производња и они су предуслов да се током наредних година обезбеде потребне количине угља и тиме допринесе повећању енергетског биланса Републике Србије. Од инвестиционих послова, на „Радљеву“ је завршен монтажни плац, а ускоро се очекује и финализација целокупног посла везаног за северну обилазницу. За преосталих 50 метара пута, за које је надлежна општина Уб, при крају је јавна набавка, и изабран је извођач радова. Очекује се да до краја године све буде завршено, и Северна обилазница пуштена у саобраћај. Пут кроз коридор и цевовод су завршени, остају само детаљи – рекао је Петковић.

Он је подсетио да ће северна обилазница у наредном периоду бити практично жила куцавица овог копа, јер ће близу укључења на главни пут према Убу бити изграђени управна зграда, радионице и контејнерско насеље.

– Израда пројекта је започела, и планирана је у две фазе. У првој фази ради се пројекат за управну зграду, котларницу

и контејнерско насеље за смештај радника, а у другој фази радионица за електроодржавање и део „Помоћне механизације“ који би се преселио на овај коп. Ако би до краја ове, или евентуално почетком следеће године био завршен комплетан пројекат и добијене све потребне дозволе, са изградњом би се кренуло током 2023. године. Битно је рећи да је целокупан простор предвиђен за ту намену успешно експрописан и у власништву је „Колубаре“ – наглашава Петковић.

Свакодневни део производног процеса одвија се према утврђеном плану.

– Настављамо копање по задатом плану и пројекту. Крећемо се ка северној граници копа и фактички померамо траку радијално ка западу. На том путу откривамо, за сада мале, а како се будемо ширили даље ка западу, биће и све веће количине угља, и то нам даје додатну мотивацију за рад. План је да до 2025. године, када површински коп „Поље Г“ заврши са експлоатацијом, имамо отворене количине угља које би могле да замене капацитете овог поља. Ради се по установљеној технологији – копамо висински и дубински блок, траку померамо класично – појаснио је Петковић.

Р. Лазић

Ремонт у новембру

Ремонт опреме на ПК „Радљево“ планиран је за почетак новембра. Рок за завршетак радова је 55 дана, али је могуће да ће трајати нешто краће, с обзиром на обављену реконструкцију система крајем јула.

Планиран је и долазак одлагача са „Западног поља“, што значи да би банд, који тренутно ради на том месту, био укључен у рад са „глодаром 10“. То би, очекује се, донело осетно боље производне резултате.

Нова пумпа проширује капацитете

Повећан проток топле воде на 1.500 кубних метара на сат омогућиће прикључивање нових потрошача и обезбедиће бољи квалитет услуге

Запослени у „Прерадиној“ радној јединици Топлана током септембра ангажовани су на припремама за уградњу циркулационе пумпе већег капацитета у топлотно-предајној станици за грејање града. Према речима Владана Обрадовића, управника Топлане, радови ће бити завршени и пумпа спремна за рад до почетка нове грејне сезоне.

– Реч је о завршној фази групе послова које смо у постројењу реализовали током летњих месеци да бисмо пред улазак у зимску сезону повећали погонску спремност и поузданост рада система – рекао је Обрадовић.

Он је објаснио да проток топле воде која се испоручује Јавном предузећу „Топлификација“ тренутно износи 1.000 кубних метара на сат. Због константног пораста корисника „Топлификације“ је било неопходно повећање протока, што је са садашњим циркулационим пумпама било немогуће.

– Као делатност која је од виталног значаја за нормално функционисање града, грејање Лазаревца је у зимском периоду приоритетни посао Топлане. Уградња нове циркулационе пумпе повећаће проток топле воде на 1.500 кубних метара на сат и тиме омогућити прикључење већег броја нових корисника, као и побољшање квалитета грејања појединим потрошачима. То довољно говори о томе колико је реализација овог пројекта значајна – истакао је Обрадовић.

Како је објаснио наш саговорник, пре уградње пумпе било је потребно да се преправе и дограде нова машинска инсталација, нови цевовод, цревна арматура, вентили, клапне. Били су неопходни и бројни електрорадови, између осталог, постављање новог високонапонског кабла и уградња других електроделова.

– Све послове везане за уградњу пумпе изводи спољни извођач, тако да су машински и електро радови највећим делом завршени. Произвођач нове циркулационе пумпе је „КСБ

■ У погону топлотно-предајне станице

пумпе и арматуре“, електромотор је „Сименс“, па ће сам посао уградње и пуштања пумпе у рад бити завршен до почетка зимске сезоне – нагласио је Обрадовић.

Упоредо са овим пословима у топлотно-предајној станици ради се и на уградњи нових мерача протока топлотне енергије која се испоручује граду Лазаревцу. Такође, обимни су и радови на доградњи мерно-регулационе опреме и софтвера за управљање, јер се уградњом нове циркулационе пумпе због измене у инсталацији мења и управљање целом топлотно-предајном станицом.

– Током септембра се, према плану, ради и ремонт котла 1. Радници Службе одржавања изводе радове на млинском постројењу, на каналима аеросмеше, замени горионика, на каналу димног гаса, а раде и ремонт одшљакивача. Ових дана замењене су плафонске цеви и прегрејач 2, који нису мењани скоро две деценије. У завршној фази је и хемијско чишћење и пасивизација цевног система котла са унутрашње стране. Процес хемијског третмана је завршен, након чега се део машинске инсталације монтира и котао враћа у првобитно стање. За радове су задужени спољни извођачи који су добили посао по уговору – истакао је Обрадовић.

У уобичајеном режиму рада је котао 2, на којем је редован годишњи ремонт обављен почетком лета. Поред детаљне

провере и замене дотрајалих делова и опреме, ремонтвано је млинско постројење, замењен канал аеросмеше и горионика и урађена санација котловског озида након извршене дефектаже. На технолошкој инсталацији замењени су арматура и други дотрајали елементи. Такође, прегледан је и саниран електростатички филтер, као и комплетно постројење ХПТ-а, а акредитована лабораторија урадила је редован сервис и баждарење свих вентила сигурности.

– Прве недеље рада система после ремонта котла 2 показале су да је опрема добро припремљена за производне изазове у наредном периоду. Надамо се да ћемо и ове године успешно подмиривати потребе потрошача, како у погледу испоруке технолошке паре, тако и топлотне енергије за грејање – закључио је наш саговорник.

Т. Симић

Важан снабдевач

Висока погонска спремност „Топлане“ од виталног је значаја за снабдевање потрошача, међу којима су Сушара, „Ксела Србија“ (некадашњи „Гасбетон“), индустријски круг Рударског басена „Колубара“, делови насеља Вреоци и становници Лазаревца који користе градско грејање.

Тако се кале мајстори

Као и досад, знање и умеће искусних „Колубариних“ радника заслужно је за успешну инвестициону оправку погона Дробилане која је ове године обављана у знатно тежим условима

■ Пуне руке посла за раднике Монтаже

Годишњи ремонт у тамнавском Постројењу за припрему угља ове године померен је за прве дане септембра. С циљем обезбеђивања стабилне производње угља, инвестициона оправка започела је четири месеца касније од првобитног плана, али је и скраћена са досадашњих 20 на десетак дана, што је био немали изазов са којим су се запослени овог постројење први пут ухватили укоштац. Као и досад, знање и умеће искусних „Колубариних“ радника заслужно је за успешно обављен задатак у погону Дробилане.

Рударски инжењер Светлана Симић, главни координатор за ремонт Постројења за припрему угља, упознала нас је са актуелним збивањима у Дробилани и повела нас да са њом обиђемо раднике у погонима у којима су се изводили радови. Од самог уласка било је јасно да је ремонт у току, јер Дробилана није звучала као обично. Сви уређаји и опрема били су заустављени, буке из погона није било, али су зато у познатом ритму одјекивали и мешали се звукови разних

алата, варилачких апарата и довикивања радника.

— Ово је већ шести дан како запослени ударнички раде. Свесни су околности, па сви дају свој максимум да планирани послови буду завршени до предвиђеног рока, који је ове године знатно краћи. Првог и другог дана септембра, након што су радници електрослужбе искључили напон и обезбедили објекте, обављено је темељно прање свих погона, које је и најбитнији предуслов за безбедно извођење ремонтних послова. Дробилана, првенствено због прашине, припада првом степену угрожености од пожара. Како је ово изузетна

ситуација, запослени заслужују сваку похвалу, јер они су кичма овог система — објашњава Светлана Симић која од 38 година стажа, 21 годину ради у овом постројењу.

У објекту Пријема и расподеле угља на све стране радили су бравари, електричари и вариоци. „Металова“ група Монтажа изводила је сложене послове на ремонту екстратора Е8. Свуда унаоколо се брусило и варило, одјекивали су ударици и лупање, а машински пословођа Горан Степановић појаснио нам је о којим конкретно пословима је реч.

— У овом ремонтном периоду радимо наваривање пречага, израду подних лимова, ревитализацију повратних звезда екстратора. Некада смо све те послове радили знатно дуже, а сад смо их за пет дана завршили, чак и пре рока, али зато смо радили сви максимално. Радило се и у првој и у другој смени. И наравно, све је урађено темељно и квалитетно, јер ми само тако знамо — с поносом на рад своје екипе, коју назива А тимом, истиче Степановић.

Неколико метара изнад екстратора, на спрату, срели смо ужурбаног Миломира Симића Симу, главног пословођу машинске службе за превентивно одржавање Дробилане. Он је са својим радницима задужен за замену гумених подлога кружне сипке.

— Ово је сипка Г1, битна нам је јер кроз њу пролази сав угаљ који долази у Дробилану са копова и онда се распоређује по бункерима. Она ради 24 сата сваког дана, и на њој су нам увек и највећа оштећења. Током текућег одржавања можемо неке ситније радове да обавимо на њој, али овако детаљно се само једном годишње среди. Сад стављамо

■ Миломир Сталетовић и Верко Тодосић поред дробилице

гумене подлоге целом њеном дужином, што је око десетак метара. Као што видите, ово је обиман и тежак посао – наводи пословођа Сима који 36 година ради овде.

Јасно је да у сипки није лако радити. Сипка није приступачна, унутра се постављају специјалне кружне скеле, једва два радника могу да уђу. А унутра мрки мрак. Посматрали смо браваре Петра Алексића и Милована Анђелковића док раде, збијени у уској и загушљивој сипки, један другом осветљавајући батеријским лампама. Кратко су нам рекли да посао јесте тежак, али да су они навикли, и да се труде да ураде све квалитетно како би све одлично функционисало до следећег ремонта.

На улазу у објекат Дробљења угља, где равни угаљ са копова који је прошао сипку и бункере стиже у дробилице на уситњавање, наишли смо на Миломира Сталетовића, радника машинског одржавања, који нас је расположено поздравио и позвао да обиђемо дробилице, да видимо заваривање ротора. Сталетовић је прекинуо свој годишњи одмор како би им помогао док траје ремонт, јер радника нема довољно, а он је и један од искуснијих који зна са дробилицама. Поред тога, он крајем године одлази у заслужену пензију након пуних 40 година радног стажа. Питамо га како ће следеће године ремонт на Дробилани проћи без њега.

– Има омладине, а ту је и мој искусни колега Верко још коју годину, он ће их све научити. Нема довољно обучених људи за дробилице, колега и ја то радимо годинама. Није мени тешко, могу жмурети да радим, ово ми је 40. ремонт – са осмехом нам одговара Сталетовић.

■ Ништа без тимског рада

Код дробилица смо затекли веома пријатну радну атмосферу. Чује се весела народна музика, неко вари, неко удара чекићем и певуши. Унутар једне од четири дробилице један варилац је заваривао роторе, поред је био ватрогасац у приправности. Верко Тодосић и Сталетовић били су спремни да након варења уђу у дробилицу кроз уски отвор испод ротора како би је прегледали и заменили све похабане подне лимове.

– Ово је напоран и тежак посао, али веома је важан јер се замена подних лимова ради само сад, у ремонту. Касније немамо услова и могућности да улазимо у дробилице пошто то изискује велики застој. Зато тај посао раде бравари са највише искуства, да би све било перфектно и квалитетно урађено – каже Сталетовић.

Прилазећи објекту Утовара угља, у којем се припремљен угаљ товари у вагоне за ТЕНТ, видели смо како радници из подрума објекта кофама износе блато које се направило од сливања воде након прања објекта. Објаснили су нам да не постоји други начин да се изнесе све оно што је крупно за пумпу муљарицу осим тог ручног чишћења. У том објекту у жеку су били радове на утовару.

■ Варилачки послови

Машинског надзорника Зорана Јовановића, који 38 година ради на Дробилани, затекли смо док је са осталим радницима радио на окретању профила по коме се крећу трачице за утовар.

– Стазе су пропале, и сад их ми окрећемо за 180 степени како бисмо их заменили и средили. Такође смо променили све оштећене трачице. Остало нам је још да урадимо замену нагазних ланаца. Много је то посла, а мало времена и људи. Али радимо пуним капацитетом, остајемо и поподне док не завршимо посао – закључује Јовановић.

Вулканизери из радионице Поља „Г“, представници једног од најтежих занимања у „Колубари“, радили су замену оштећених делова Т9 траке. Вулканизерски послови су специфични јер имају своју устаљену динамику која не може да се убрза.

■ Вулканизери у раду

■ Сређивање сипке

Предрадник Горан Илић, познатији као Жућа, накратко је прекинуо посао како би нас известио о томе како се одвијају ремонтне активности које су у њиховој надлежности.

– Изгледа као да се играмо, али није тако. Мучимо се, отварамо сад траку Т9, радимо спој, избацујемо оштећени део траке, и убацујемо нови. Пуно посла, а мало људи, треба нам још руку. Али сналазимо се, искусни смо – одговара Илић брзо се враћајући скалпелу да помогне својим колегама у послу.

М. Павловић

Згуснут распоред послова

Овогодишња инвестициона оправка протиче по плану захваљујући доброј организацији и поузданом раду свих запослених. Првог дана септембра заустављене су технолошке линије које су неуморно довозиле угаљ са тамнавских копова за термоелектране у Обреновцу. Прање постројења успели смо да скратимо на два дана само зато што смо раније, услед стајања једног дела система, успели да оперемо све куле и објекте мимо главних објекта за дробљење и отпрему угља за термоелектране. У августу заменили смо критичне транспортне траке у постројењу, што је омогућило да се сад више посветимо уређајима који су заустављени и који се налазе на главним технолошким линијама. По плану, 3. септембра сви објекти су били опрани и предати на рад службама одржавања. Овим ремонтом обухваћени су углавном основни уређаји – екстратори, дробилице, трафостанице и стандардне процедуре као што су радови на сипкама, пресипима, бункерима, заваривачки радови. Депонијска машина је у већем ремонтном обиму него досада, јер се ради ревитализација венца радног точка – истакла је Гордана Стојановић, технички руководица погона Постојења за припрему угља.

У корист рударских система

На микропримеру „Прераде“ Момчиловић показао како соларни панели у „Колубари“ могу да допринесу одрживом пословању

Соларни панели могу значајно да допринесу повећању удела обновљивих извора енергије у укупној производњи електричне енергије јер обезбеђују додатне киловат-часове, смањују притисак на рударски систем, а сâм експлоатациони век басена постаје стабилнији и дужи – основа је елабората Момчила Момчиловића, инжењера у Сектору за унапређење технологије и инвестициону изградњу у „Преради“, који је разрадио примену соларне енергије у функцији одрживог развоја у „Преради“.

Ако би се на 28 објеката у овој организационој целини „Колубаре“ поставили соларни панели, остварила би се финансијска корист, повећала енергетска стабилност, смањила годишња емисија угљен-диоксида и других загађујућих материја. Такође,

■ Момчило Момчиловић

смањили би се губици у дистрибутивној мрежи, повећала би се сигурност снабдевања, могуће би било остварити приходе од продаје електричне енергије, добиле би се повољности код европских фондова и банака, отворила би се нова радна места за одржавање соларних система и оствариле друге погодности.

– Идеја за пројекат проистекла је из стратешких докумената развоја енергетике Републике Србије, захтева Европске уније и европских институција за већом применом обновљивих извора енергије, али и из личног убеђења да паралелно са угљем треба да постоји и додатни извор енергије који никако не поништава значај нашег примарног енергента. Све ово треба да се одвија упоредо са модернизацијом рударског

система и повећањем енергетске ефикасности. С обзиром на то да се у Србији око 70 одсто електричне енергије произведе из угља, могућности примене ОИЕ у „Електропривреди Србије“ јесу велике – објаснио је Момчиловић напомињући да је тема соларне енергије увек актуелна.

Пројектом је анализирана могућност изградње соларних електрана на 28 објеката у „Преради“ укупне кровне површине 12.130 квадратних метара и изградња соларних паркинга површине 6.820 квадратних метара. Изабрани објекти имају најбоље карактеристике у смислу оријентације кровне стране ка југу и југозападу, оптималног нагиба крова и других својстава. Како је у раду наведено, укупна потенцијална инсталисана снага соларних панела на овим објектима је 1.870 киловата, док је за соларне паркинге снага 1.121 киловат. Укупна потрошња електричне енергије у анализираним објектима на годишњем нивоу износи око 1,6 милиона киловат-часова, док је потрошња за исте објекте од 7 до 15 часова око милион киловат-часова. Момчиловић је потрошњу израчунао пописом свих потрошача за сваки објекат, њихове јачине, просечног броја сати рада и дела дана у ком троше енергију. Очекивана количина електричне енергије из соларних електрана на овим

објектима износила би 1,9 милиона киловат-часова, а за соларне паркинге 1,3 милиона киловат-часова. Она би покрила годишњу потрошњу у објектима, а вишак би се предавао дистрибутивном систему или би се сва та енергија из панела могла слати у дистрибутивну мрежу.

– Кровови и паркинзи већ имају своју функцију, треба их само наткрити, а чак се и на површинама на којима је завршена експлоатација угља могу применити соларни системи. За почетак, могли бисмо ове системе да инсталирамо на неколико објеката и пратимо њихов рад одређено време. Након тога соларни системи би могли да се примене на свим објектима, како у „Преради“ тако и у „Колубари“, па и целом ЕПС-у, а позитивни ефекти би били значајно израженији – додао је Момчиловић.

М. Караџић

Оквири

Прорачуни Међународне агенције за енергетику показују повећање потражње енергије, што значи да треба производити више енергије. На другој страни, захтеви ЕУ иду ка повећању процента удела ОИЕ у укупној производњи енергије и смањењу емисије угљен-диоксида. Соларна енергија мири ова два захтева – нагласио је Момчиловић.

Случајна „уметничка инсталација“

Детаљ снимљен у контејнеру на копу „Тамнава-Западно поље“, ухваћен камером Милана Цвијетића, фото-репортера листа „ЕПС Енергија Колубара“, буди носталгију и сећа на добра стара времена. Карирани столњаци у кафанама били су и остали прави мамац за госте свих старосних доба и профила, а данас привлаче чак и холивудске звезде

Као нека уметничка слика. Мртва природа: кока-кола, карирани столњак, отворен прозор и „глодар“. Уље на платну. Поп-арт. Креација настала у паузи за доручак. Аутор: непознати рудар.

Испред отвореног пластичног прозора на лименој кућици постављеној у недођији, негде на тамнавским коповима, у коме се огледа делић огромног челичног багера, стоје две флаше. Једна до пола пуна кока-коле и друга, полупразна боца обичне воде. Оптимизам или песимизам, зависи од тога како ко гледа на живот. Понекад је изненађујуће до које мере две особе могу да се разликују у доживљају једне исте ситуације и околности.

Стручњак би на прву вероватно проценио да је реч о јединственом примеру темпоралне уметности. Познаваоци прилика ипак знају да је у питању случајна уметничка инсталација неког, без сумње, надареног непознатог рудара. Детаљ снимљен у контејнеру на копу „Тамнава-Западно поље“, ухваћен камером Милана Цвијетића, фото-репортера листа „ЕПС Енергија Колубара“.

Карирани столњак употпуњује аутентичност, будући чежњу за неким старим добрим временима. Често исфлукани и избушени жаром од цигарета, они су у кафанама били и остали прави мамац за госте свих старосних доба и профила. Данас привлаче странце, али и неке холивудске звезде. Један такав сто, прекривен коцкастим дезеном, привукао је и славног Пирса Броснана, приликом једне његове посете Београду.

Три култне биртије на периферији рудника, обележиле су на својеврстан начин развој рудника „Колубара“. „Код Дикована“ и „Чик сити“ у Рудовцима, и пар километара

даље, у Крушевици, кафана „Мали рај“, коју је држао Веса хармоникаш. Баш ту, у том „лековитом“ троуглу, уморни рудари би након одрађене шихте, а пре одласка својим кућама, свратили на „дезинфекцију“ грла. Показало се током година напорног рада да су шљивовица и пиво најбољи за то.

Били су то прави ђумези. Али кад бисте отворили врата тих „медицинских“ установа, одмах бисте закорачили у магичан свет. Међу стешњеним кафанским столовима струјала је нека моћна, лековита енергија. Корисник терапије би у тренутку испијања прве чашице ракије или кригле пива, у потпуности и темељно испрао наталожени црни прах. Олакшање је било комплетно, јер би прва тура, сем прашине, очистила и уморну душу и

тело од брига и тешких мисли које је доносио тежак рударски посао.

Кувана јаја, жуте „плекане“ пиксле и карирани столњаци, култ је који се одржао готово до почетка миленијума. Веса хармоникаш унео је у домаћи кафански фолклор и дух „Октоберфеста“, познатог фестивала пива у Минхену. Када се вратио из Немачке, где је једно време свирао хармонику, са собом је у Крушевицу донео и велике кригле од једног и два литра. Биле су права атракција, а поред дубинског чишћења грла, гарантовале су и миран сан.

Данас нема „Чик ситија“. „Дикован“ је постао ресторан за fine госте, а код Весе одавно долази неки други свет.

Д. Ђорђевић

Љубав према моди

Њен модел недавно се појавио на насловној страни листа „Базар“

Млађим генерацијама Лазаревчана које прате савремене трендове и модна дешавања познато је име дизајнерке Јоване Тошић, наше суграђанке чије моделе у последње време радо носе познате личности са јавне сцене. Јована је по струци дипломирани економиста, а од пре годину дана почела је да ради у Рударском басену „Колубара“. Свиђа јој се тај посао, каже да је динамичан, логичан и добро се сналази. Ипак, оно што је издваја од колега и чини посебно интересантном је бављење модом, којој је већ годинама веома посвећена. Заједно са својом мајком, Бранком Тошић, која је по струци електроинжењер, основала је бренд JOIS, који је наишао на добар пријем у престоници. Последњих годину дана своје моделе излажу у концепт-радњи „NoSugar“ на Дорћолу.

Јована каже да је развој бренда текао „природно“. Њено интересовање за моду траје од најранијег детињства, а таленат је наследила од својих бака и мајке које су се поред редовних послова бавиле кројењем и

шивењем. Оувек је волела да се облачи необично и не робује савременим модним трендовима. Пре две и по године пожелела је да то што шије и ствара, уз помоћ своје мајке са којом се лепо допуњује, понуди и другима. Тако је хоби прерастао у нешто више – у бренд.

– Све је кренуло из неке врсте бунта према ономе што нам се данас пласира и што се назива модом. Највише волим класику, али са благим одступањима, јер сматрам да је добро унети нешто екстравагантан и новије. Мислим да су се жене најлепше облачиле у златној ери Холивуда, педесетих и шездесетих година прошлог века. Ово што презентују у 21. веку мени се не допада и углавном носим своју одећу. Никада не изградим више од два иста производа и не желим да се понављам. Сигурно никада нећу радити масовну производњу, све ће бити тако концептирано да буду уникати, квалитетни и да одскачу из масе. Мислим да сам мајстор за финесе и да ме то на

крају издваја од других – каже Јована.

Млада дизајнерка додаје да је овај посао започела непосредно пре короне, али неповољне околности нису је поколебале.

– Прву велику сарадњу имала сам са нашом лазаревачком глумицом Јеленом Гавриловић, која је моћно изнела све комаде одеће које је носила. Највећи успех десило нам се пре два месеца, када је наше одело красило јулску насловницу „Базар Политике“ на којој је била Нина Сеничар, позната водитељка и глумица. Била сам пресрећна и веома ми значи што нас је „Базар“ приметио, часопис који иначе читам одмалена. То ми је уједно била и круна успеха, јер потребно је пуно одрицања и труда да би човек остварио своје снове – каже Јована.

– Врло сам самокритична, али и оптимиста, да нисам не бих све ово радила. Више волим критику него хвалу, јер сматрам да те критика обликује, усмерава и чини да будеш још бољи.

■ Јована Тошић

Јована каже да за израду својих модела користи најквалитетније материјале, углавном природне, попут свиле, памука и штофа. Воли да ради с бојама, а омиљене су јој окер, мастило плава, љубичаста у свим нијансама и трава зелена, које се међусобно лепо комбинују.

– Пуно је планова и дешавања. Тренутно смо у потрази за још једном концепт-радњом у којој бисмо излагале у Београду, а можда и у иностранству једног дана – каже Јована и у шали додаје да је тражила високу моду и добила ју је.

Пуна је енергије и идеја, а нигде јој се не жури, тек је напунила 30 година. Мисли да има времена да у моди остави печат, јер је не води жеља за зарадом, већ пре свега љубав према високој моди.

Воли свој примарни посао економисте, и сматра да има довољно енергије да се подједнако добро посвети и њему и модном дизајну.

М. Радосављевић

■ Јелена Гавриловић у JOIS мантилу

Запажена

Прошле сезоне њен заштитни знак били су мантили. Голден-златни мантил са зеленом поставом Јелена Гавриловић носила је у реклами за парфимерију „Белодоре“, а тамно љубичасту носила је Сара Јо у реклами за МТС. На овогодишњој „Беовизији“, у њеној креацији наступила је Тијана Дапчевић, а поверење им је указала и позната блогерка и новинарка Брана Антонић, за појављивање у часопису „Лепота и здравље“.

У необичним насловима који су се низали током деценија радници обично представљани у варијацијама контраста црно-бело

Рударско ткање

Најбројнији записи лазаревачких новинара о рударству, граду и људима чувају се од 24. септембра 1960. године, датума изласка првог броја листа „Колубара“. У сваком тексту овог богатог корпуса важно место заузима наслов. Сам по себи метатекст, уз то и графички издвојен, циљ сваког наслова био је да привуче, обавести, понекад усмери став и вреднује. Поводом годишњице излажења гласила издвојени су тек понеки примери тих згуснутих мисли који су одступали од очекиваног насловљавања.

Првих деценија у насловима су честа била имена, поготово у текстовима о одласцима у пензију. „Славко, две кафе“ или „Вера овде, само моменат“ прави су показатељ такве праксе. Обележавањем двадесетогодишњице Поља „Д“, на које су радници позвали пионире овог колектива, названо је „Лаза, мајстор Луиђи и другови“. Конференција Социјалистичког савеза у кафани у Миросаљцима, на којој

Без инспирације

Најмање инвентивности показивали смо у текстовима о добровољним даваоцима крви, па је „Хуманост/Солидарност на делу“ можда најучесталији наслов. Прате га „Признања/Награде најбољима“, „Размена (знања и) искуства“, „Угаљ/Лигнит наш насušни“, „Пуном паром“ и „Руке пуне посла“. Живот у социјалистичкој Југославији умногоме је наметао одабир речи, тако да је „Самоуправно споразумевање и друштвено договарање као основ самоуправног одлучивања“ класичан показатељ тих времена. „Састанчим – дакле постојим“, могло би се одговорити кроз други наслов.

■ Насловна страна првог броја листа „Колубара“

се у расправу укључивао један припити мештанин, формулисана је као „Добросаве, ћут“ зуб те заболео“.

„Широка душа рударска“ често је обликована у варирању контраста црно-бело – „Прљави споља, а чисти у души“, „Први долазе – последњи одлазе“, „Прљаве руке, али чист образ“, „Гарави јесу... али су анђели“. Портрети радника формулисани су као „Колубарски горштак“, „Бројчаник за слова“, „Даме с гвожђем“, или „Камионџија с кармином“. Посао у „Колубари“ описиван је речима „Џиновии се усправљају“, „Угаљ не сме стати“, „Мало угаљ, мало јаловина“ и „Рударско ткање“. Копови су неретко доживљавани као мора угља. Блато је један од незаобилазних појмова у приближавању рударског посла читаоцима. „Оде багер“, остало је забележено након што је једна од коповских машина расхолована. „Обрачуни у Манастиру“ су, заправо, финансијско-књиговодствени послови у једном „Металовом“ објекту који је име

добрио по томе што је то некада био самачки хотел.

Чини се да је најнеповољније третирано познато лазаревачко језеро. У жељи да се грађани освесте и одговорни прозову, седамдесетих су се текстови о запушеном простору издвајали насловима „Заборављена Очага“, „Очага није очајна, али је без икаквог реда“ и „Очаго, јадна ли си!“.

Новинари су се поигравали сугласницима и самогласницима, комбиновали исте или сличне речи. Читали смо „Бере воће ко год 'оће“, „Заробљени и заборављени“, „Катастрофална катастрофа“, „Привилегије привилегованих“ и „Гради ли се град?“. Редакција је шездесетих година имала доста тешкоћа у вези са уређивањем, па је слабо ангажовање сарадника сумирано у тексту „Писо, брисо и уздисо“.

Референце на уметност или популарну културу спроводиле су се кроз цитате, алузије, инверзије и друге позајмљенице. Обриси филмског стваралаштва

сабрани су у примерима „Мајстори, мајстори“, „Човек који је волео багере“, „Сав тај Лајковац“, „Ко то тамо краде“, „Оправили је, свака им част!“ и „Угаљ по Гајићима“. Проблеми због успорене експропријације обједињени су у тексту „Кад багери утихну“. Стих као одјек евровизијске победе групе „Рива“, која је тих дана 1989. године била најбоља на такмичењу у Лозани, оставио је траг у наслову „Па то је за... нервни стрес“. Литераризована решења „Пут у средиште копа“, „Чаробњак из Сушаре“, „Јунаци наших дана“, „Закон за под главу“ или „За ким речи звоне“ испитују читалачко искуство.

Архива чува и наслове с примесамa ласцивног.

М. Караџић

Новине у седмој деценији

С оправданим прекидима, интерне новине РБ „Колубара“ минулих деценија исписивале су хронику једног колектива и једног града. Када се има у виду да је Лазаревац моноиндустријска средина, значај фабричког листа с оваквом традицијом још је већи.

Прелазећи пут од радничке штампе до корпоративног гласила, лист је мењао тираж, концепцију, визуелни идентитет и периодичност. С временом је настала и богата фото-документација. Новине су делиле судбину свог друштва пролазећи кроз самоуправни социјализам, кризне деведесете и (пост)транзицију. Рачунајући број који читате, од 1960. објављено је 1.189 бројева.

Протеклих неколико месеци лист излази само у електронском формату. Запосленима који за то имају техничке могућности, између 15. и 18. дана у месецу на мејл стиже линк с електронским издањем. И сви остали заинтересовани нови број могу да погледају на сајту огранка у секцији Медији односно на адреси www.eps.rs/cir/kolubara/Pages/Mediji/Online-e-kolubara.aspx.

До 15. октобра биће реконструисан део топловодне мреже у главној улици, од библиотеке до зграде Суда

Грејна сезона почиње на време

Реконструкција топловодне мреже, кроз „галерију“ испод Карађорђевој улици, капитални је инвестициони подухват, кажу надлежни из Јавног предузећа „Топлификација“. У наредних месец дана биће завршено 450, од укупно 650 метара мреже у главној лазаревачкој улици, што ће допринети бољем квалитету грејања у централној градској зони. Како сазнајемо од Вукашина Јањевића, директора „Топлификације“, вредност посла је 50 милиона динара, и биће замењена целокупна инсталација на мрежи старој преко четири деценије.

– Прва фаза радова, у делу од библиотеке до зграде Суда биће завршена до почетка грејне сезоне, док ће реконструкција другог дела, до аутобуске станице, бити урађена идуће године. Посао је веома захтеван

■ Вукашин Јањевић

и компликован. Инсталације из 1982. године биће замењене новим цевима, у дужини од 1.300 метара, које су већег пречника. Тиме ће бити поправљен проток топлотне енергије, а створиће се услови и за прикључење нових корисника – каже Јањевић.

Из „Топлификације“ најављују да ће грејање у Лазаревцу почети на време и према званичном календару, 15. октобра. Имајући у

виду да је претходна сезона била успешна, без већих хаварија, као и да су обављени сви припремни радови, веће потешкоће не би требало очекивати ни током зиме која је пред нама. Према Јањевићевим речима, са новом сезоном доћи ће и повећање цена, али још увек није утврђено за колико ће рачуни грађана који користе даљинско грејање бити увећани.

Д. Матић

■ На почетку нове школске године

У клупама 619 ђака првака

У свим основним и средњим школама на територији општине Лазаревац, 1. септембра огласило се школско звоно, а први пут за 619 ђака првака. И ове године, највише их је у Основној школи „Дуле Караклајић“, у коју је уписано 160 ученика првог разреда. У десет основних школа наставу похађа 4.667 ђака. У Техничкој школи и Гимназији школује се 1.600 средњошколаца.

Ове године основци неће имати јесењи распуст, док ће средњошколци, за разлику од њих, недељу дана мање провести на планираном зимском распусту и тако раније кренути у друго полугодиште. И једне и друге током новембра очекује

продужени викенд, када ће се спојити државни празник 11. новембра са суботом и недељом. Прво полугодиште за основце завршава се у

петак, 30. децембра. Зимски распуст трајаће до 20. јануара 2023. године. Пролећна пауза трајаће осам дана, од 10. до 18. априла. Осмацима ће се школска

година завршити 6. јуна, док ће остали ученици на велики распуст отићи доста касније, 20. јуна. Друго полугодиште за ученике средњих школа почеће 16. јануара и трајаће све до 20. јуна. Матурантима гимназија школска година трајаће до 23. маја, а за ученике трогодишњег и четворогодишњег образовања стручних школа седам дана касније.

За разлику од прошле године, ђаци и наставници неће морати да носе заштитне маске, а дозвољена је и организација излета, екскурзија, наставе у природи. Надлежна министарства саветовала су доследно примењивање општих и мера личне заштите од инфекције, као и да у случају појаве повишене температуре, малаксалости или кашља, ученици или запослени не долазе у школу.

Д. Матић

Ршум, наоко једноставан

Укрштање усмене традиције и модерног у додиру са телевизијским жанром резултирало иновативном поетиком

У оквиру Међународног фестивала хумора за децу, који се овог септембра одржава 34. пут, Библиотека „Димитрије Туцовић“ промовише „Ршумољубље: Књижевно дело Љубивоја Ршумовића“. Реч је о зборнику радова с округлог стола који је у оквиру прошлогодишњег фестивала одржан у породичној кући покојног проф. др Слободана Ж. Марковића у Горњем Мушићу. Уз неку врсту уводне и завршне речи проф др. Зоране Опачић, која је приредила „Ршумољубље“, аутори радова приступају Ршумовићем делу испитујући аутопоетичке ставове, интермедиијално и мултимедиијално, особености драмских бајки и друге линије стваралаштва истакнутог ствараоца српске књижевности за децу.

Пишући поезију, прозу и драму, Ршумовић показује огромну креативност и енергију. Жанровски разуђен, вишемедиијални опус чине десетине самосталних и коауторских књига, стотине изабраних дела, превода и антологија, око 1.000 радио-телевизијских емисија, позоришне представе и изложбе фотографија. Добитник је бројних награда. Потврђен је у школским програмима, антологијама и историјама књижевности. Реч је о изузетно популарном књижевнику који је оставио дубок траг у српској култури

■ Љубивоје Ршумовић

учинивши писање за децу релевантнијим и видљивијим. Ствара и за одрасле.

„Ма шта ми рече“, „Још нам само але фале“ и „Вести из несвести“ јесу само неке од многобројних песничких збирки. Популарност су му донеле и песме „Доктор мачак“, „Десет љутих гусара“, „Аждаја своје чеду тепа“, „Домовина се брани лепотом“, „Вук и овца“, „Браћу не доносе роде“, „Иза првог угла“, „У заседи иза петнаесте“, „Бела врана и црна овца“. На многе његове стихове компонована је музика. Као аутор и уредник потписује емисије „Хиљаду зашто“, „Хајде да растемо“, „Уторак вече – ма шта ми рече“, „Фазони и форе“ и многе друге.

Песник верује да је свако дете неограничени потенцијал. Залаже се за

поштовање дечјег идентитета и потреба, подстиче га у развоју, схвата несташлуке и храбри у осамостаљивању.

Разграђивао је повезано и рушио конвенције, чак и сâм је као основе своје поетике наводио ишчашења и прекорачења граница. Играо се језиком и формом, преосмишљавао фолклорне обрасце, примењивао медијске формуле у писању, успостављао сопствени васпитни образац. За Ршумовића је писање готово надреалистички чин асоцијативног низања појмова и речи.

– Кад баш не знам о чему бих, ја почнем песму ни о чему, па у току писања набасам на неки смисао. Играм се речима, па из игре испадне и понешто згодно – део је једне песникове изјаве.

У „Ршумољубљу“ се закључује да брза канонизација није проистекла само из несумњивог талента већ и из успешног мирења и повезивања фолклорне традиције и нових медија, високе и ниске културе, урбаног и сеоског односа према животу. Такође, наглашено је да Ршумовић само наоко обликује једноставну књижевност.

М. Караџић

„Уз осмех се лепше расте“

Библиотека „Димитрије Туцовић“ и Радмила Булатовић, директорка фестивала, три и по деценије организују Међународни фестивал хумора за децу. Као и претходних година, и овог септембра се у Лазаревцу окупљају најмлађи и уметници који стварају за њих. Већ 34. пут промовишу се књиге, додељују Гашина пера, организују концерти, ревија дечјих драмских група, маскенбал и други садржаји који славе децу и смех.

Овогодишњи стручни скуп посвећен је књижевном делу покојног Игора Коларова.

■ Деталј са отварања фестивала

Село по мери детета

Оаза у природи за најмлађе, на само 5,5 километара од града

Дипломирани професор физичког васпитања и спорта Бранимир Милошевић пре три године одлучио је да на запушеној дедовини у селу Жупањца, пет и по километара далеко од центра Лазареваца, уреди домаћинство које би било пријемчиво деци, на коме би она могла да се друже у природи и бар накратко осете како се некада живело.

Од тада Бане је успео да некада заборављено и напуштено имање обогати разним садржајима која су део данашњег деце доживљаја авантуре – зип лајном, пројектором за емитовање цртаних филмова на отвореном, јахањем понија, логоровањем и камповањем у модерним шаторима. У оквиру старе дедине куће направљен је и мини-музеј старина, са намештајем и предметима из времена када се овде живело. Амбијент употпуњују урамљене фотографије акција и дружења које, под Бранимировим будним оком, већ пет година спроводи Школица спорта „Соко“.

Као да смо јуче најављивали отварање те школе за децу, када је било пријављено само двадесетак полазника, а сада их има чак 120! У међувремену, ова весела екипица добила је у Жупању савршен полигон за своје нове авантуре.

– Када сам оснивао школу водио сам се жељом да покренем нешто што до тада у нашем граду није постојало. Пошто се код деце у периоду од треће до десете године највише може утицати на правилан

раст и развој, осмислили смо програм који омогућава да се кроз игру, забаву и основе различитих спортова – корективне гимнастике, атлетике, пливања, фудбала, одбојке и кошарке они уче правилном држању, трчању, ходању и природним облицима кретања – подсетио је Бранимир.

Програм инсистира на великом броју активности у природи.

– Драстично смањен контакт с природом и проценат времена који малишани проводе на отвореном постао је друштвени проблем. Гледајући колико они уживају у боравку у природи и шетњи по околним селима, решио сам да уредим своју дедовину која је на површини од једног хектара и довољан је простор за реализацију већине мојих идеја – каже Бане.

Током јула на имању је организовано камповање у које се укључило чак стотину деце. Домаћин каже да има још посла да би се све довело у стање које је замислио. Већину послова радио је сам и уз минималну помоћ, и у све је уложен велики труд и љубав, што се и види.

Слушајући утиске Банетове трогодишње ћеркице Данице, која нам је заједно са татом показала имање, схватили смо да је у камповању заиста уживала, као и остали малишани. Она одраста на селу, ту у Жупању, где Бане и живи са породицом. Дирљиво је видети колико је непосредна у односу са животињама, посебно са два понија које обожава.

У „Соко домаћинству“ биће организовани и рођендани на отвореном, што је у летњем периоду права алтернатива у односу на загушљиве играонице. Као удружење, „Соколови“ су већ организовали пар рођенданских журки на имању и надају се да ће у будућности то бити редовна пракса. Уз многе експонате који су реконструисани и обојени како би деци били занимљивији, и уз таблу добродошлице са слоганом „Поздрав из Жупањца“, амбијент је изузетно пријатан.

М. Пауновић

Јединствена прича

На „Соко“ имању све је у духу поштовања села и природе, а опет прилагођено модерним временима и децејем узрасту. Како је на Фејсбук страници „Школица спорта Соко“ истакнуто, домаћинство живи своју јединствену причу и свака посета ствара лепе успомене. Верујемо да би Банетов деда Милован био поносан када би знао како његово имање данас „дише“.

Кошаркашки клуб „Рудар 22“ последњег викенда августа организовао је први „Рудар куп“ за пионире узраста 2008/2009. годиште. Стара сала Спортско-рекреативног центра „Колубара“, поред домаћина угостила је и малишане из ОКК „Јагодина“ и „Тамиша“ из Панчева, као и из КК „Лазаревац Парагон“. Финале је припало домаћинима, који су у препуној сали савладали градског ривала, екипу „Парагона“. Пионири „Јагодине“ били су бољи од Панчеваца и заузели треће место на првом „Рудар купу“.

Овај догађај једна је од првих активности клуба који је, након одласка у играчку пензију, недавно основао један од најбољих кошаркаша „Колубаре“ Никола Симић. Са циљем да omasови бављење овим спортом и да омогући успешним кошаркашима да своје искуство пренесу на децу, клуб ће радити искључиво са млађим играчима и то у четири категорије: млађи пионири, пионири, школа и школица кошарке.

– Као и многи спортисти, после завршене играчке каријере желео сам да останем активан и да се на неки начин одужим кошарци за то што ми је пружила најлепше тренутке у животу. Клуб ће радити са млађим категоријама, јер је то будућност спорта. Свестан сам да имамо велику одговорност, али ту је и јака мотивација и знам да

Мало другачија кошаркашка прича

■ Финале првог „Рудар купа“ припало домаћинима

резултати неће изостати – рекао је Симић.

Да „Рудар 22“ има велике амбиције потврђује и подршка Немање Јовановића Јогија, Лајковчанина који већ седам година ради као колеџ тренер у Сједињеним Америчким Државама. Он је у августу у СРЦ „Колубара“ одржао едукативно-показни тренинг и мини-предавање за тренере и играче новооснованог клуба.

– Овакве посете и едукације за тренере и играче биће редовна пракса, јер желимо да сваког дана научимо нешто ново. Поносни смо што имамо доказане тренере, одличне момке који су спремни на сасвим другачији рад и систем од свега са чиме су се сусретали до сада. Ово ће бити мало другачија прича, на наш начин – каже Симић и додаје да је познато да су до сада деца у раном узрасту одлазила

из Лазареваца у веће клубове, у потрази за квалитетнијим тренинзима, јачим утакмицама.

– Управо то желимо да променимо, да пружимо талентованој деци већи број тренинга, више утакмица и турнира у граду у коме су одрасли – објашњавају у КК „Рудар“.

Током септембра почео је и рад у околним месним заједницама, тако да ће прилику да се озбиљније баве кошарком добити и деца из мањих средина. Такође, са радом је почела и женска селекција, коју ће предводити бивша кошаркашица Милица Ненадић, професор физичког и здравственог васпитања и дипломирани тренер кошарке. У клубу раде и Бранко Ђурић, тренер најмлађих селекција, Миљан Вукадиновић са генерацијом 2012/13, Жарко Симић, који ће водити селекције млађих пионира и уједно бити и координатор клуба. За физичку припрему, корекцију и вежбе снаге задужен је Никола Живановић, док најперспективнију генерацију 2008/09, пионире, предводи Никола Симић.

Т. Крупниковић

Дружење у Градском парку

У склопу манифестације „Културно лето“ последњег дана августа у Градском парку Лазаревац одржан је први „Културно-спортски дан“. Око 200 малишана учествовало је у различитим активностима и радионицама које су спровели Одбојкашки клуб „Колубара“, Школица спорта „Соко“, Плесни клуб „Колус“, Рукометни клуб „Колубара“ и школица фудбала „Парагон“.

Велики број најмлађих суграђана, оних који се баве спортом, али и оних који су се

први пут сусрели са полигонима постављеним у парку, са одушевљењем је одговорило на сваки изазов. Девојчице и дечаки из одбојкашког и рукометног клуба одржали су показни тренинг за све присутне. У вечерњим сатима организовани су и часови зумбе и аеробика, па су и родитељи и старији Лазаревчани учествовали у овом лепом спортском дану.

Догађај су организовали Савез спортова општине Лазаревац и Центар за културу. Манифестација је имала и хуманитарни карактер и овом приликом прикупљено је 83.000 динара за лечење Саре Матић.

Т. К.

Када су у Лазаревац давне 1922. године стигла прва погребна кола, пронео се глас да ће први умрети онај који их први угледа, па су мештани као из ината наредних месеци напрасно престали да умиру

Српски инат и ђавоља посла

■ Детал из филма „Ко то тамо пева“

Препоручује се грађанима да спусте ролетне и да се удаље од прозора, како не би несвесно, а без заштитних наочара, упутили поглед према тој појави. Ко не мора, посебно деца и старији, не треба да излази из куће нити да је посматра. Могуће су срчане сметње, грчеви у стомаку, појачан свраб коже, нагли скок крвног притиска, повећање нивоа шећера у крви и учестало мокрење. У најгорем случају и губитак вида – данима је упозоравала власт обичан, непросвећен народ.

Позната је изрека „Ко се чува, и Бог га чува!“, али веровали у Свевишњег или не, поента је иста. Треба бити одговоран за сопствено здравље. Сходно савременој народној умотворини, али и топлој, готово очинској, препоруци оних који су бринули о менталном, али и сваком другом здрављу нације, српске улице 11. августа 1999. године биле су аветињски пусте. Јер тог дана десила нам се појава! Задесило нас је делимично помрачење Сунца! Машала!

Нешто слично догодило се у Лазаревцу пре 100 година, кад је једна друга, само овај пут натприродна појава сатерала варошане у мишију рупу. Био је 26. јун 1922. године. Тог дана у чаршију су стигла прва погребна кола. Док су два дората, вођена кајасима помало незаинтересованог профи кочијаша, посве лагано каскала главном џаџом, мештани су испред њих бежали главом без обзира. И онај који их је угледао, правио се као да их није видео.

Прича се да је деведесетогодишња баба

Ранђија када је угледала кола прво три пута плунула у ваздух да би исправно и у складу с уобичајеном процедуром растерала уроке. Онда је трчећи, као какав девојчурак у двадесетим, не базирајући се на своје године, киднула с лица места. Кад су је питали зашто бежи, кратко је узвратила: „Због оних кола!“ Следећих месеци Ранђа није промаљала главу из своје куће, у страху да би човек с црном капуљачом и косом у руци, сваког трена могао ненајављен да јој покуца на прозор.

Лазаревац је тих година имао велики проблем са сахрањивањем цивила. Свима је већ било преко главе да сандуке с мртвима до гробља носе на рукама. Дара је превршила меру након смрти четника Курђубе, чији су сандук до последњег коначишта носила чак дванаесторица најјачих Лазаревчана.

На иницијативу Крсте берберина, председника „Прве занатске задруге за међусобно помагање у болести, повреди у раду и смрти“, организовани су концерти и прикупљање добровољних прилога за куповину погребних кола.

– Мртваци су много тежи од живих, јер се омлитаве. На неки начин Курђуба је пресудно утицао на модернизацију сахрана, да наши покојници до гробља више не би одлазили „пешке“ – пренео је пре тачно једног века брицину изјаву дописник „Политике“ Димитрије Ц. Ђорђевић.

Само неколико дана пре него што је читав посао око куповине погребних кола утаначен, пронео се глас да ће се гробљанским таксијем први провозати онај који га први и угледа. Да ли због тога или неке више силе, углавном следећа два месеца у Лазаревцу су људи напрасно престали да умиру. Ниједан човек, ниједна жена, ама баш нико, као да је у питању била нека тајанствена завера. Тих дана нико није чак ни покушавао да умре.

Због тога су се пореметили и до тада веома добри међуљудски односи. Рецимо, Воја апотекар као да је нешто предосетио па је узео одмор и отпутовао у Словенску бању. Поп Харитон напрасно је престао да долази из Шопића у Лазаревац. Чеда свештеник готово није ни излазио у до тада свакодневне шетње градом.

Изгледало је да међу људима влада неки необјашњиви инат, па нико неће да буде онај први. Из аутосугестије завладао је прави такмичарски дух. Самопоуздање у коначну победу.

Да би показао да је то обична ствар, Крста је први испробао нову технологију сахрањивања. Наиме, Ратко каспин је поклатио граду једну своју шупу која је постала гаража за погребна кола. То је била згодна прилика да се неустрашиви брица провоза градом лежећи у колима, и то по свим мртвачким прописима.

Поводом набавке мртвачких кола, пала је и једна занимљива погодба. Газде Радисав Баћић и Коста Мераклија пред сведоцима су се заветовали да ће онај који

надживи свога пријатеља возити од куће ка гробљу, терајући коње са кочијашког места. Обучен у обично одело, али да на глави носи амбасадорски шешир.

У Ваљеву је остало забележено име првог корисника бесплатног превоза до гробља. Био је то неки Срећко, кога су после смрти прозвали Срећко Несрећко. Није познато име Лазаревчанина који се после тајанственог умирућег застоја први провозао последњи пут. Можда и због урока, ђаво би га знао.

Д. Ђорђевић

Телеграфски маг

Текст о овом необичном догађају, под насловом „Бесмртна варош“, објављен је у „Политици“ 26. августа 1922. године. Написао га је Димитрије Ц. Ђорђевић, по занимању војни телеграфиста. Учествовао је у Балканским ратовима и Првом светском рату. Био је способан да једном руком шаље, а другом истовремено прима текст на два одвојена телеграфа. Због тога је на светској изложби одржаној у Паризу 1900. године, његова вештина приказана као чудо. Био је одличан певач, спортиста и пријатељ Бранислава Нушића. Један је од првих агената осигурања. Као дописник писао је за „Политику“ од њеног настанка 1904, па до своје смрти 1941. године. „Службени гласник“ је касније објавио књигу „Кроз стари Београд“ у којој су скупљени његови текстови.

/// Фото: Александар Рашин

CIP – Каталогизација у публикацији
 Народна библиотека Србије, Београд 658(497.11)(085.3)
ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА Србије Енергија Колубара ЕПС Енергија Колубара / главни и одговорни уредник Ана Павловић. -
 2017, бр. 1 (нов.) - . - Лазаревац : Електропривреда Србије, 2017- (Инђија : Komazes comp). - 30 cm
 Месечно. - Је наставак: Колубара (Лазаревац) = ISSN 1451-2890
 ISSN 2560-5143 = ЕПС Енергија Колубара
 COBISS.SR-ID 250299404

